

Принцеса Елеонора (нар. близько 1775—80 рр.): загадкова гостя місіс Найт.

Преподобний містер Семюел Блеколл (нар. 1762 р.): духівник місіс Найт, провідний екзорцист Кенту.

У Гуднстоуні (також «Ганстоні»):

Сер Брук-Вільям Бріджес, четвертий баронет (нар. 1761 р.): найстарший брат Елізабет, власник маєтку.

Міс Генрієтта Бріджес (нар. 1768 р.): старша, незаміжня сестра Елізабет, власниця колекції нот сентиментальних композицій.

Містер Брук-Едвард Бріджес (нар. 1779 р.): молодший, неодружений брат Елізабет. Шкода, що так багато братів стоїть між ним і дивовижним Гуднстоун-Гаузом.

Розділ 1

Кент, Англія, 8 червня 1797 р.

Джейн заламує руки, походжаючи тьмяно освітленою ідальною заїжджого двору «Булл енд Джордж» у Дартфорді. Для того щоб пройти вузький простір між столами, розставленими під еркерними вікнами, до каміна в кінці задимленої кімнати, потрібно тринадцять кроків. Цієї дистанції недостатньо, щоб позбутися нервової енергії у кінцівках, тож Джейн розвертається і проходить її знову. Торкається головою в'язок сухого хмелю, що звисають із брусів, погризених черв'яками. Сухі шишки ламаються, б'ючись об капелюшок, і луски падають на її брунатну пелерину.

— Не можу повірити, що це сталося. — Вона притискається лобом до брудного скла.

На дорозі, освітленій місяцем, не видно ні душі. Живіт Джейн стискається від думки про те, що її батько і брат блукають цією глушиною. Лише найбезстрашніші мандрівники подорожують після заходу сонця. На цій дорозі орудують розбійники.

— Будь ласка, намагайся зберігати спокій, — каже місіс Остін.

Вона сидить на твердій лавці, і її шерстяна накидка щільно облягає вузькі плечі. На відміну від доньки, місіс Остін зняла свій капелюшок і тримає його на колінах, смикаючи пальцями стрічку.

— Спокій? — Джейн зривається на крик. — Мої сестри зникли, мамо. Їх украли. Привласнили. Вони можуть бути де завгодно. Хтозна, у чій безчесні руки вони потраплять? Ти чула, що казав господар. Поштова карета їде у Грейвзенд, де пасажери сядуть на корабель до Вест-Індії. Мої сестри будуть втрачені назавжди, занапащені!

Місіс Остін стискає губи.

— Не драматизуй, Джейн. Твій батько й Недді погналися за каретою, щойно зрозуміли помилку. Вони наздоженуть її за кілька миль. Твій рукопис от-от повернеться до тебе.

Джейн прикладає руку до горла й ковтає слину. «Сестри» — це її останній твір. Він перетне Атлантичний океан разом з усім іншим у її поштовій скриньці, якщо батько й брат вчасно не повернуть його.

— Боже, а якщо кучер прийме Недді й тата за грабіжників і вистрелить із пістолета? Їх уб'ють!

— Не вигадуй. Сядь і випий трохи бренді.

Місіс Остін робить ковток із бляшаної чашки.

— Воно доволі хороше. Нагадує те, яке нам прислала із Франції твоя двоюрідна сестра Елайза.

— Темні дні настають, — вигукує старий у лахміттях з іншого кінця кімнати. Зачувши його, Джейн і її мати здригаються. Він — єдиний постоялець, крім Остінів. До цього моменту він сидів тихо, гриючи свої старі кістки біля слабкого вогню і стискаючи зубами глиняну люльку. — Мабуть, судний день близько, якщо чесна людина не може спокійно здійснити подорож. Я вирішив приїхати кіньми, тому що море обертається проти тих, хто пливе по ньому. Катер затонув біля узбережжя Гарті п'ять днів тому.

Джейн примружує очі, намагаючись заглушити бурмотіння старого. Її горло стискається від смороду тютюну.

— Я мала б краще пильнувати свою письмову скриньку. Що я собі думала, прив'язуючи її до даху карети? Можна було б везти її усередині. Тоді б її нізащо не сплутали з чужою валізою.

— Мабуть, екіпаж затіяв лихе, — старий чухає свою сіру бороду і продовжує беззмистовний монолог. — Ніхто не подорожує цим шляхом у шторм. Лише ті, хто уникає сплати мита. Одному Богу відомо, що капітан побачив у цих хвилях, щоб наважитися на різкий поворот, не підготувавши вітрила. Хіба що це доля вела його.

Місіс Остін розвертається своїм худим тілом до доньки.

— Джейн, я знаю, що твої твори важливі для тебе. Особливо після минулорічного розчарування через...

Джейн упирається кулаками в боки.

— Якщо ти бодай вимовиш його ім'я, мамо, клянуся, я вибухну.

Чому батьки Джейн пояснюють кожну зміну в її настрої стражданням через колишнього залицяльника? Вона знає, що вчинила правильно, відхиливши скромну пропозицію містера Лефроя — тим більше що його родичі були категорично проти цього шлюбу. Одруження без благословення його двоюрідного дідуся і покровителя поставило б їхнє майбутнє під загрозу, як би вони не любили одне одного. Цілком природно, Джейн хотіла, щоб обставини були інакшими — або щоб вони з часом змінилися. Після від'їзду Тома вона щосили намагається виконувати свої обов'язки перед Богом і сім'єю, шукаючи розради у власних творах. Джейн не винна, що її серце час від часу тріпоче, коли вона проходить повз світловолового незнайомця і їй здається, що це може бути містер Лефрой.

— Як я і казала, я знаю, що твоя праця важлива для тебе, але я не платитиму за додаткове місце в кареті для

твої письмової скриньки. Вона мала би бути в безпеці поряд із валізою та іншим багажем на даху. — Місіс Остін схрещує руки на своїх пласких грудях.

— Але ж не була, правда? Поки ми розмовляли з Недді, усі мої речі відправили у Вест-Індію. Ти не розумієш. Усе, що для мене цінно — у цій скриньці. Не лише «Сестри». Там також лежить єдиний примірник «Кетрін» та «Перших вражень».

Старий стискає ліщиновий ціпок скоцюрбленою рукою і стукає ним по каміну.

— Море підкидало й вертіло ними, мов іграшками. Спершу зламалася щогла. Розламалася надвое, як соломина. Ми чули крики моряків. Але якщо море вирішило забрати тебе — нічого не вдієш.

Місіс Остін відводить коліна вбік, повертаючись спиною до галасливого постояльца.

— Навіть якщо станеться найгірше й ми не зможемо повернути твій багаж, ти можеш переписати свої твори. Вони зародилися у твоїй голові. Ти стільки часу сиділа в кімнаті, працюючи над ними, що кожне слово закарбувалося у твоїй пам'яті. Мабуть, якби тобі довелося їх переписати, вони вийшли б навіть кращими.

— Переписати? — шипить Джейн, обурюючись тим, як мати знецінює її досягнення. Протягом минулих вісімнадцяти місяців вона обдумувала кожне слово і кожне речення, писала й переписувала кожен абзац, намагаючись довести свої чернетки до ідеалу. «Кетрін» і «Перші враження» — це повноцінні романи. Вони довші, серйозніші та, наскільки Джейн може судити, значно кращі за те, що вона писала раніше. Її попередні твори були дівчачими пустощами — шаржами, написаними для того, щоб убити час і розважити рідних. Вона почала роботу над «Сестрами» недавно, але сподівається,

що це буде її найдосконаліший опис людської природи на сьогодні.

— Де я знайду час на це? Адже я зголосилася бути нянькою для дітей Недді на все літо.

Місіс Остін примружує очі.

— Це було твоє рішення, Джейн. Ти запропонувала поїхати в Роулінг замість Кассандри.

— А як інакше?

Джейн відвертається до вікна, стримуючи сльози. Місіс Остін відображається у склі, опустивши очі додолу.

Не минуло й місяця, відколи корабель нареченого Кассандри повернувся у Фалмут. Але замість зустрічі з коханим на неї чекала звістка про його трагічну смерть. Бідолашний містер Фаул. Щойно діставшись Сан-Домінго, він захворів на жовту гарячку. Увесь цей час сестра Джейн захоплено шила посаг і записувала рецепти матері у свій нотатник, а мертве тіло містера Фаула гойдалося на хвилях, поховане в морі. Веселість Кассандри миттю розвіялася, а її природний оптимізм назавжди згас під тягарем горя.

Тому Джейн зголосилася поїхати в Роулінг і допомогти дружині Недді, Елізабет, безпечно народити четверту дитину. Кассандра була присутня під час народження трьох старших дітей. Перед тим як надійшла трагічна звістка, Елізабет написала, що дуже сподівається на приїзд Кассандри, тому що не впорається без її допомоги. На жаль, цього разу їй доведеться покладатися на Джейн. Нещасна Кассандра залишиться в Гемпширі з їхнім найстаршим братом, Джеймсом, так само згорьованим, як і вона. Містер Фаул був не лише нареченим Кассандри, а й найкращим другом Джеймса й улюбленцем усіх Остінів. Дружина Джеймса пообіцяла добре піклуватися про нього й про Кассандру, перед тим як

батьки Джейн повезли її у Дартфорд на зустріч із Недді. Мері Ллойд, чи то пак місіс Джеймс Остін (минуло кілька місяців після їхнього весілля, але Джейн досі не звикла називати її так), теж при надії. З огляду на це, Джейн сподівається, що Мері не забуватиме про себе.

Для Джейн містер Фаул був радше почесним братом, ніж одним з учнів, з якими вона росла у Стівентонському пастораті. Вона згадує його усміхнене обличчя, коли він терпляче пояснював їй і Кассандрі, як махати крикетною битою і ловити м'яч, який щосили жбурляють їхні брати, не зламавши пальці. У Джейн стискає горло від думки про те, що це вродливе обличчя гойдали хвилі, поки Карибське море не поглинуло його.

Усі кажуть, що пропозиція Джейн допомогти братовій була дуже самовідданою. Вони не знають, що дівчина поїхала, тому що не може дивитися на біль Кассандри. Сльози сестри для неї — мов кинджал, що пронизує серце. Якщо кохання так ранив Кассандру, що їй казати про Джейн, яка схильна легко впадати у відчай? Лише дурень сподіватиметься на тривале щастя, побачивши на власні очі, як руйнуються надії інших.

Старий робить хрипкий вдих, виводячи Джейн із задуми.

— Усі ці бідолахи загинули тієї ночі. Увесь екіпаж потонув. На такому кораблі було не менше двадцяти чоловік. Якби шкіпер вижив, його вже повісили б на шибениці.

Ця моторошна історія посилює смуток Джейн через смерть містера Фаула. Вона киває головою у бік грубої дубової балки над каміном і бурмоче собі під ніс:

— Коли вже він припинить цю балаканину?

— Так. — Місіс Остін йорзає у кріслі. — Його фатальні пророцтва ще більше пригнічують.

Вхідні двері відчиняються, у таверну вривається холодне повітря, яке гасить вогонь у каміні, і старий зникає

у темряві. Недді крокує до Джейн. Його золотисті кучері спадають на комір синього оксамитового фрака, а на добродушному обличчі сяє усмішка.

— Знайшли! — Він тримає у руці скриньку з червоного дерева так, ніби це аркуш паперу. — Кучер дуже перепрошував за цю помилку. Твою валізу несуть батько і господар заїжджого двору, але я подумав, що ти захочеш відразу отримати це.

Він із гуркотом ставить скриньку на стіл.

Джейн зітхає з полегшенням, шукаючи в кишені крихітний латунний ключ. Коли вона відмикає кришку і піднімає її, скринька перетворюється на підставку для письма, обшиту зеленою шкірою. Джейн смикає пальцем за латунну ручку і відкриває внутрішній відсік. У ньому лежать «Сестри»; перші начерки героїнь твору, сестер Дешвуд, написані у вигляді листування між ними. Ці листи стали початком нової історії, яку написала Джейн. Вона відтягує плечі назад, і її тіло розслабляється.

Втрата письмової скриньки з усіма працями на початку мандрівки була б поганим знаком. Оскільки Джейн ніколи не від'їжджала так далеко від дому і не подорожувала без Кассандри, вона із хвилюванням думає про наступні дні й тижні. Джейн не бажає бути присутньою під час народження її племінника чи племінниці, а турбота про безпеку братової — ще те завдання. Як би важко не було дивитися на страждання Кассандри, розлука з сестрою теж буде нелегкою. Але, звісно ж, Джейн може витримати будь-яке випробування, поки з нею її персонажі.